

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Den dominikanske republikk del 1 med Jørgen Sørliie Yri

Skjønne hørt? 4 streamer, synger jeg at vi er nødvendige.
Alle under 28 sparer med telekom magenta-mobiljant-tariffen
bis til 50 % og bekomme nok 10 Giga-bite on top.
UKAS-annomsøer er nødvendig mobil, og de har svar på denne evige gåten,
som mennesker har spurt seg selv i årevis.
Hvor får de mest mobil data for penger?
Helligvis er den desperat i akten på kunnskap nå endelig over,
for i aften postens kårning fra 10 januar 2023,
så var testvinneren nice mobil med 12 Giga-bite data til 200 kroner.
Nice mobil gir det mest data for 200 spenn.
Det er ikke så allervært betankt på hvordan verden har blitt,
og når ting rundt er dyrre for hver eneste dag, så er det fint.
Og vite at man er de minste som kan spare inn på mobildataen.
Det er et del som ikke er deg som elsker å kaste bort penger på mobildata.
Du er sikkert den samme typen som kaster sedbunker i luften,
og har gullblakte følge på kjære av deg.
Men om du foretrekker litt sunnere, smartere økonomi,
så har nice mobil abonomange for deg.
Og om du nå skuler misstengsamt ut i luften av følelet,
dette er for godt å være sant.
Her er noe muffens, liksom.
Ja, skal du bare prøve nice mobil gratis i en mån til?
Helt uten begynning. Ikke sånn, så får du sjekke alle ut.
Så gå inn på nicemobil.no.
Last ned appen.
Velg deg ut abonomange som du har lyst på å legge til koden
1-2-3, 1-2-3 er børsdag 23. juni.
Dere husker også å sende meg litt gaver.
Så er det jo fordi det er over 23. juni.
1-2-3, betal med VIPs, og så er du i gang.
Og tilbudet gjelder helt til 31. mars.
Dette er ikke noe hastvekkelig å gjøre noe du passerer.
Eller gjør det nå med en gang.
Skjøy!
Hjertelig velkommen til en spel af ny episode av 198. land.
Og i dag skal vi sydd vestet over til varmere strøk.
Men muligens også når østet har vært det kaldeste strøk.
Det avhengig av hvor du sitter når du hører på denne podcasten her.
Tror så alt. I fleste hører jo podcast Tråløst i 2023.
Selv om jeg vet om noen helt fader.
Jeg har plattet litt gjennom den gamle fast telefonkobbelinje
som ble tatt ut av Drift for nyttår.
Rips til den vi hadde høytet seg i blokken med Jürgen

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Den dominikanske republikk del 1 med Jørgen Sørli Yri

som hadde kobbelinje gjennom 300 i Norge.

Uansett her er han.

Man har skrevet en dr. grad om relasjonen mellom Haiti og den demokratiske Republikken.

Den er utrolig!

Den er nesten 100% totalt ukjente Jürgen Sørli Yri.

Hei, for en ny intervju takk.

Nå er vi mer ikkjent nå da.

Ja, det skulle man kanskje tenke seg.

Ja, vi skal vel kunne gå an og gå på gata fortsatt.

Tenke jeg etter dette her også.

Det blir veldig spennende å se.

Ja.

Ja, velkommen da.

Gi tusen takk.

Du, vi har jo bare så vitt hils på hverandre her nå.

Rakk og Spøyder.

Jeg husker jo at jeg fikk et tips om at han Jürgen Sørli Yri, han er bra.

Han må du ha som...

Jeg husker ikke hvor jeg fikk det fra, så spurte jeg deg.

Akkurat om du kunne forklare meg hvor det tipset kom fra, og da sa du...

Ja, da sa jeg at det kom nok fra meg.

Ja, du setter skjønne.

Stemmer det?

Se at du mer er til å bli jester.

Nei, jeg tenkte at det var ingen grunn til å gå og vente på det.

Du ringte opp herfor det var veldig lusansynlig at du skulle plukke opp telefonene.

Fylde?

Ja.

Jeg kan være enig om det.

Ja, men det skjedde jo nå.

Ja, på en måte så gjorde du det, så da tenkte jeg at det var greit å bare begynne på seg selv.

Ja, og det...

Stikk opp telefonen i luften og sier hei, hei, skjedde jeg.

Og han må si til seg.

Nå sitter jeg her faktisk.

Og jeg har jo gulvet deg litt sånn nå.

Det viser seg jo at du har ganske mye med til å ha noe å gjøre.

Så det er her, du er anklaget både for det enn og det andre.

Derfor har jeg sett noe.

Jeg tenker at du må være litt spesifikk for at det kan være så heldig.

Og jeg synes...

Du har blitt anklaget for å være en slags agent som har jobbet for å...

...mot å arbeide i den Dominikanske Republik.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Den dominikanske republikk del 1 med Jørgen Sørliie Yri

Ja, det stemmer.

Og det er spennende, synes jeg.

Ja, og det er veldig uføy.

Start med understrekk at det går på luften her og ser ut at det ikke stemmer.

Ja, men det klipper bort.

Nei, det var...

Nei, så det var i forbindelse med en os- og krytstert som en akademisk konferanse.

Som jeg har arrangert det for en del år tilbake.

Poenget med den konferansen var at det handler om statsløshet i den Dominikanske Republik.

Og det å ta opp det ble av veldig reaksjonære krefter i den Dominikanske Republik.

Oppfattet som et angrep på nasjonen.

Mens der vi vil oppfattes som at vi tok opp en helt reell situasjon...

...når mange mennesker har mistet statsløshet på yrkeskapet sitt.

Hva gjør akademikere da?

Jo, de samles til Kongress.

Ja, ja, selvfølgelig, ja.

Snitser og kaffe.

Ja, og det kom medlemmene fra den Dominikanske regjeringa kom hit.

Hvor sier du det?

Ja, faktisk. Det var jo litt interessant da.

De inviterte seg selv. Ja, på en måte...

Vi snakker om det.

Ja, det er en måte man gjør som man gjør det på.

Sværen slår det.

Nei, de inviterte seg selv og viset at det bare kom.

Så i all fordragelighet så diskuterte vi med dem og med akademikere fra...

...hei, i den Dominikanske Republik, Tyskland...

De tre store.

Republiken New York.

Ja, denne.

Ja, da.

Jeg kan fiaså i følelsen. Det var en flott konferanse.

Men det var jo ikke noe. Vi var ikke med en posisjon til å underminere en nasjon.

Nei, det virker veldig voldsomt.

Og voldsomt tenker jeg at det blir rett stikker i dag.

Veldig bra. Det er jo bra.

Det er kliffenger ut i episodeen da.

Skulle han henge der, men å si at jeg er ikke agent.

Det klipper du bort.

Her skjedde jeg oss å ta kutes dåral redd her da.

La oss si at jeg var det ville jeg sagt det.

Kan du bare si at sannsynligvis ikke jeg er agenten, så kan vi heller avslutte det.

Vil du ikke sagt det?

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Den dominikanske republikk del 1 med Jørgen Sørliie Yri

Nei, det vil du ikke det.

Nei.

Veldig misenklike. Vi går til dagens første spaltet, og det er en klassiker.

Innen spalteri, vi skal til Fakta Boksen.

Ja, hjertelig velkommen til Fakta Boksen.

Vi hørte den demokratiske Republikse og nasjonalsanget i det fjerne her.

Og det var jo gullmusikk det, men vi skal snakke om tørrefaktet rett og slett.

Fakta Boksen's fortrydelende verden, der begynner vi med hovedstaden i den demokratiske Republik. Hva heter den?

Den kan jeg. Den er Santo Domingo.

Det er en god start.

Det er kjempebra.

Hva kan man si om den begynner? Det er en typer by jeg har vært på vei.

Det er en veldig svær by.

Nå gjør jeg sånn alle utenrikeskorrespondenter som refererer det siste tuli av det menteksige chauffør.

Det er en central del av øven.

Jeg snakket med Carlos på vei inn til byen i Santo Domingo.

Ja, og det var litt sånn det var.

Jeg snakket med han og jeg til å snakke for lipet, men...

Og da spurt han om det her. Hvor mange er det her nå?

Ja, det er 3,5 millioner.

Det er 3,5 millioner?

Det er å si at det er sant, da.

Så er det jo en veldig stor by.

Og den føles som en by der det godt kan bo 3,5 millioner.

Men strekker seg på en måte langs det karibiske hav på en sida, og så bare innover i landene.

Og for en som meg som...

Jeg har bodd der et halvt år, 2013,

sånn at deler av byen er den også kjent med inn i centrum.

Så du kan si at som turista, som er som, for eksempel,

lytter på det jeg prøver om å enten skal litt eller en dag havner der,

det mest sannsynlige du vil gjøre er å havne opp et sted som heter

Kaldet gamlebind, sånn er kolonial som er den første...

Det ligger Amerika's første europeiske universitet,

Amerika's første europeiske katedral.

Det er broende kolombus etablert.

Det er veldig mye sånn første ditt, første datt.

Historisk, veldig vakker, sånn, hvite murhus, lavet, trangegat.

Det er det første de sånn europeiske bosehetningen enkelt faste.

Det er jo det.

Sånn at det er veldig mye i rundt 1500-er etter dette.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Den dominikanske republikk del 1 med Jørgen Sørliie Yri

Det er gammalt, og det er massvis av historisk.
Du har den delen av byen der, og så har du også moderne...
Så rikemanns strek vil vi kalle i delene i det.
Men mange av de strekene du kan kalle rikemanns strek,
det er ikke nødvendigvis sånn.
Den middelklasse, middelklasse...
Er det Volvo, sånn, tæringbilje, de der XC16?
Den mål, sånn?
Ja, det kan du si.
Og så har du også en ostrøk hvor det er bilere ikke en gang kan anvende på.
Men som ser flott ut, også sånn.
Og så har du den aller største delen av byen som er...
Moped.
Moped er veldig mye moped.
Veldig mye offentlig transport, veldig mye rakkbile.
Folk som ikke har penger.
Det er jo en del...
Det kommer vi tilbake til helt sikkert, men enorme skiller.
Og det ser du i den byen, og sånn at byen preges av akkurat det.
Den er en hovedstandert land som har ekstremme skiller.
Ja, du kan gå på superfans i kjøpesenter
og kjøpe de mest eksklusive produkter ut av pengene til deg.
Og du kan gå rett ut derfra, og så sitter det bare noe...
Og tygger om... Ja, egentlig, det er veldig svære i verden.
Det er veldig mange steder som er sånn.
Dominikatskerblikk er også sånn, og hovedstanden er veldig svære.
For en nysgjerrig vandre er det å gå seg litt vildt
som jeg gjorde senest nå for i uke.
Jeg gikk meg vildt på nytt i den byen der.
Egentlig, veldig ok. Gå rundt og kjekk seg rundt.
Du ble ikke pludselig tatt på dratt og debaktsen, og rundt gjør du folk som har penger.
Veldig spesifikt.
Nei, hva er maledbilder her på datten?
Det skjer nok ganske ofte.
OK.
Det er ikke så trivelig, så klart.
Har du sett deg? Nei, faktisk ikke aldri.
Jeg har... Det er en ganske stor...
Det er stor kvar, da. Det er en sterk vand.
Det kan være sterk, men det vet man ikke.
Det kan se sterk ut. Ja, det hjelper.
Fra lang, lang asad. Ja.
Gå den ganske lang asad.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Den dominikanske republikk del 1 med Jørgen Sørliie Yri

OK, så det er...

Førrige løpet er det bare akkurat som jeg tipper veldig mange se for seg at dette er. Ja, men jeg vil kanskje tenke at det er litt sånn som du ser for deg. Men jeg synes også, det er en by så...

Når du etter hvert har vært der noen ganger og kanskje møtt på noen mennesker, og kom tilbake, så er det jo en masse...

Du ser masse kultur, det er masse musikk, det er at det spiller sin filmer kontinuerlig overalt. Der er filmministerien har gått skutt i hver siste ti år. Lokal filmministeriet.

Da har det skjedd store ting med uten at det er noen filmexpert, så ser jeg at det kommer masse nye filmer derfor i et helt annet tempo, og en helt annen kvalitet og utberedelse, da.

En del det gjorde for 10, 15 og 20 år siden at det er veldig mye kultur der. Det produserer litt litteratur i masse vis, så...

Men det er sånn som man ikke måtte ser kanskje i byen. Umedelbart, det er sånn som du må snusse deg frem til, eller noen forteller deg om etter hvert. Men det er også en del av byen.

Det er veldig fort når du kommer til en nye by, at du bare går nå sørre langs eller annet, håper du mått på vei og mer om noe kontorbygninger, og vær sånn...

Det var en kjedelig by.

Det var en kjedelig by i går, men det roter av vårt.

Men ok, det var første spørsmål fra Fakta Boxen.

Ja, exakt, så dette kan jo... Det satt av fire episoder.

Det er veldig dyrt å parkere her, så vi får gjasse opp.

Andre store byer er noen å snakke om av interesse som du vil anbefale på en måte av den reisende rutter.

Det er absolutt andre steder vil anbefale den reisende rutter, men hvis den reisende rutter vil ha en stor by, så er det egentlig bare en annen, og det er Santiago, heter den.

Ligger litt nord inn i landet, og det er på en måte...

Inlandsby.

Inlandsby, faktisk, ja.

Er det så fjellet eller...

Det er fjellet rundt. Når du går rundt her, så skikker du rundt på en masse fin fjell, men det er ganske flatt.

Og der er det... La oss si at det er en snab i millionen, da.

Det er svært.

Det er svært.

Stort å klare det.

Så det er mye det samme, da.

Men i mye mindre skala.

De fra Hovudstaden, Santo Domingo, vil nok oppfatte Santiago som en veldig provinsiel by. Som bergen eller tråder med de andre.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Den dominikanske republikk del 1 med Jørgen Sørliie Yri

Ja, exakt.

Ja, men det er jo mye det.

Som vi synes de er herlige, da.

Ja, ja, ja.

Ja, de er herlige, de er herlige.

Og så nær de med Santiago.

Så nær de med dem fra Santiago.

De liker ikke hverandre.

Nei, ok, de liker ikke.

Man skal ikke det.

Ingen liker Hovudstaden nå sted.

Nei, det tror jeg ikke.

Jeg kan komme på igjen denne byen, eller en litt langere folk.

Nei, det liker Hovudstaden.

Åh, tror jeg ikke.

Ja, ja, ja.

Og det er det.

Sånn er det jo der, og ingen uttak.

Jeg bodde der første gang det var 18 år, så bodde jeg i Santiago.

Jeg lærte opp at hovudstaden var propp av marurgante folk.

3,5 millioner arrogante jævler.

Når det er for fargelig der.

Ja, ikke sånn. Det synes jeg selv.

Og ikke liker noe sånt.

Men Santiago er også en fin by, men det er ikke en sånn...

Det er ikke en turistby.

Jeg satt på Domingo.

Absolutt turistby.

Der kommer det mange og det er lett å være et turist der.

Du kan typisk...

Hvis du kan ta et par tagere og så ser de fine tinget.

Og så tusler du ut på stranden og hvordan det er der.

Er det noe ok bystrande sånn der?

Nei, nei.

Nei, absolutt ikke.

Absolutt.

Absolutt ikke.

Du skulle man tro.

Det ligger vi rett på.

Men det er...

Søkker du akkurat å...

Ja, nei.

Men du skulle treng for å dra så langt, så finner du kjempe fine strener.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Den dominikanske republikk del 1 med Jørgen Sørliie Yri

Netopp.

Det er som det er stort sett der, også.

I hele verden.

Den badbare delen av verden.

Også er det jo ofte veldig...

Du må kjøre noen mil for å komme til en strand som ikke på det er...

Bare søks.

...farlig og badig.

Men Santiago, fin by å være i, men kanskje ikke noe sånn turistmekka.

Men det er den eneste andre store byen der.

Netopp.

Inbyggetallet på Ihere DDR.

Som vi selvfølgelig får kortet etter til vi kommer i kredje.

Nei, altså nå har jeg smukt ut av på notatene,

men jeg vil gjette noe i dere området rundt i en halv miljon, da.

Ti og halv miljon er selvfølgelig helt præcis det,

utenfor hva jeg har lest på...

Tror du det er ikke pd?

Det er så riktig som vi trenger.

90-50% riktig det.

Dette er kjempebra.

Hva luta var de kassebordt på dyrvarer der borte?

Det går i PSOS.

Det går i PSOS, men det er altså en egen dominikansk PSO variant.

Riktig.

Det er cirka 18 øre per PSO, har jeg forstått?

Ja, det er kurs.

Jeg må tro det på det, jeg så meg gang opp,

og så tenker jeg at jeg ikke er 18 kroner på 100-rappen,

og så tenker jeg at det er det jo ikke sant, og da...

Men kroner er lav nå, men kroner er jo veldig lav.

Ja, og så er det dollaren.

Åh, ja...

Bruk bitcoin som et vanlig fornuftig menneske som jeg får si.

Som alle andre, ja.

Hvilke land grenser denne om din kanskje republik til?

Det har vi.

Det er jo ikke et land per min definisjon.

Det er faktisk en motsatt av land.

Da har du faktisk rett.

Det er der du ser land fra.

Du tenker at det var ikke et bra svar.

Nei, det var dårlig svar.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Den dominikanske republikk del 1 med Jørgen Sørliie Yri

Det er det du frem til.
Ja, jeg anner kjenner det.
Og så prøver du deg med da på Haiti.
Det er riktig, for jeg har jo faktisk en helt reele landgrense som noe mange i statet ikke har.
Det er vel en grense du har på det lest litt om å forholde deg litt til, René?
Jeg har tilberagt en del tid der, ja.
Og enda mer tid kanskje.
Jeg reiner ut her nå for ikke så lenge siden at jeg hadde tilberagt 63 dager på grense der.
Eller sånn i jo middelbar nærhet av grense.
Det er jo noe det.
Det har aldri vært så mye på Svinnsund, for eksempel.
Nei, det er min nærmeste grense.
Men jeg er ganske opptatt av den grense.
Ja, det kan jeg si.
Jeg reist opp og ned på begge sider inn og ut av kryssagrensesastjoner i alle muligheter.
Og under jærer og ved en robot, bil, buss, tifots, lovlig, ulovlig.
Så jeg sa, skjors.
Der har jeg vært en del.
Den kommer til å snakke litt mer om seg.
Den kommer til å snakke litt mer om meg nå.
Er Dobrikansk Republikets større eller mindre enn Norge?
Det er en næste spørsmål.
Ja, da vil jeg si mindre.
Det er det. Norge er ikke 8 nær så stort som den med en Dominikansk Republik.
Det er det, da, er også større enn Trøntelag, men mindre enn Inlandet, hvis du trenger å være det spesifiker.
Det er jo greit nok.
Det er ikke det fint, da.
HDI, høymen-development-index.
Hvor plasserer den Dominikansk Republiket der?
Ja, altså...
Jeg vil jo jette...
Det er et sånn tal som er egentlig borda sittende.
Det har jeg ikke.
Det er jetter at det ikke ligger særlig høyt opp.
Nei, så nummer en er jo...
Det har jo vært Norge helt frem til i år.
Hvor Svajts rykker fram?

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Den dominikanske republikk del 1 med Jørgen Sørliie Yri

Så har vi da nede mot 291, tror jeg,
av de som er ordentlig å ha noe nok talldata på.
Så er det da søset da den siste,
men det er jo selvfølgelig sånn somade som er under det.
Jeg jetter at det ligger midtis søt ned da.
Midtis er så stort sprik i delene.
Jeg kan røpe at de deler sin plass med Palao og Moldova.
Det er en åttiende plass som er da delt med
svakeste plasseringen i Europa, Moldova, da inne her.
Men det vil si at jeg er på et europeisk bonnivå.
Du kan forvente å bli cirka 74 år gammel i det der.
Og det er jo ikke så gænt egentlig.
Hvis du trekker et lod og hanner i det der, så er det OK.
Kuntart være.
Religion, har det det der nede?
Det svære bekreftene på.
Det var det i høst grad.
Ikke forventelig, eller?
Det er jo ganske mye.
Jeg fortalt det.
En voksne dame der, jeg var det i forbildelse med en jobb,
og vi drev og lette etter mennesker som skulle hjelpe oss med dette.
Og hun var en central helper.
Og vi satt med en av de mange kaffekopene og så spør hun,
ja, men hvilken religion er det du til høyre da?
Og så kom jeg skade for å si at det var han som bare selv fannet.
En slags ateist.
Jeg satt i gang i Lesotho, og det var ikke noe lurt.
Nei, hun ble, men hun ble ikke sint, hun ble først og veldig bekymret.
Ja, veldig bekymret, og det flokker seg folk.
Og neste gang vi møtte oss, så fortalt hun at hun og dette hadde vært i kirka,
og tenkt lys for meg, og det hadde gjort flere ganger i å komme at jeg skulle finne veien.
Og jeg synes jo det var veldig hyggelig da, for det var en omsorg for meg.
Nei, så jeg ble oppriktig veldig glad for det.
Ja, det var ikke noe.
Men min opplevelse, blant veldig mange mennesker der, er at religion er en viktig del av livet,
en viktig del av hverdagen.
Selv sagt, det er ikke for alle, det er mange ateist, ragnostyker, alt du vil.
Ja, da.
Men de store flertallet vil identifisere seg med den romsk katolske kirken.
Riktig. Det er Jesus som er the main man, for det er alle fleste,
i hvert fall som er gøse der.
Ja, helt klart, helt klart.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Den dominikanske republikk del 1 med Jørgen Sørliie Yri

Og det er jo katolsismen som det sier, og hva det gjør for eksempel med abortlovene?

Ja, det dødte jeg etterpå.

Eller jeg sa, jeg vet jo hva det gjør med det.

Det er jo faktisk, det er et stort problem.

Ja, det vet du.

Spehese fikst i Domenikanske Republik, og at det er jo under ingen omstandigheter lov med abort.

Det er en av de strengeste.

Ingen omstandigheter?

Nei, det er jo en kampsak for mange menneskerettighetsorganisasjoner i landet.

Hvis du krysskobler det her med et annet stort problem,

som handler om, du kan jo for eksempel ikke uten videre få tilgang på prevensjon overalt.

Nei, det er jo også et katolskt problem, det er med prevensjon.

Det vet jeg ikke.

Nei.

Det er vetet som kommer ut på andre enden.

Det er veldig mange små barn født av tenneringsmødre,

og veldig mange av dem igjen er i utgangspunkt i en vanskelig situasjon.

Det er ikke primært, det er rike omgjentene som får barn tidlig.

Det er primært fattige ungjenter som må avbryte utdanning av siden, som fortsatt er barnsjøl.

Det handler om hvordan onde sirkler foreravges for føresidere, og de handler jo blant annet om religion, så du har den ømme omsorgsfulde siden, og det å ha en religiøs tilhøyret som sikkert kan være kjempefint.

Men så har du også den mørkere siden,

så de går ikke nødvendig sånn i hand, for det er to parallelle virkeligheter, men det er akkurat like virkelig.

Så det er et stort problem.

Ja, det er et ganske repolikk.

Dombrikanske repolikk, eller domrepp, smelt inn annet for bortet dyr.

Det er altså at det er et av nye land i verden som forbyr alle av bort.

Hvertfall, vet ikke om det har vært noe åpen i kvinneren,

det tror jeg ikke å si en av, men det har funnet i hvert fall det.

Også da ved fare for mors liv, og ved voltektsepisoder, så er det altså et totalforbud.

Og la meg bare sette til en liten perspektiv for land som for eksempel tilbyr av bort.

Vi fare for mors liv er som Somalia, Afganistan, under Taliban, og Sao Arabia da, for å nevne noen.

Så det er klart at landet man kanskje misnerker for å være knalhare her, som er mye mildere.

Stemt.

Og det som...

Det er klart, her har du muligheter, likevel, parallelt med dette som kostepenger,

eller som er veldig farlige.

Ja, det er litt undergrøns.

Sånn at det er enten så har du penger til å betale det, eller så tar du store risikoer.

Så løs det seg å løse på en trygg eller en veldig farlig måte.

Og så skjønner man jo hvordan dette fordeler seg på klasser og muligheter.

Når jeg kan tenke at det også ofte finnes noen små gnist eller antydninger til håpet, så har det skjedd som jeg ser på regionen.

Det finnes... Latina, Amerika, andre land som...

Hvor det finnes en del samarbeidet og kontakt,

så har det skjedd oppmykninger over de siste ti årene,

som man kan håpe på også vil nå den domen i Kansk Republik.

Det er en antar nesten mer at det er på et eller annet tidspå der nødt til å presse fram.

Ja, det er mange som slåss for det, det er mange som kjemper for det,

det er mange som har brukt livene sine på det,

det er mange som fortsetter å gjøre det.

Det er sånn at det er i hvert fall det finnes en bølge der ute som vi kan håpe på når strannet også er i domen i Kansk, da.

Vi har så hoppet over til noe veldig mye koseligere, nemlig demonium.

Hva kaller man den personen fra Dom Rep?

En domen i Kansk.

Hva kaller du for en domen i Kansk? Og vedkommende er et domen i Kansk.

Det er korrekt.

Så enkelt er det, rett og slett.

Statsform.

Der går vi for i publikk.

Vi går for i publikk.

Tør du et på hvor de befinner seg på demokratiindeksten forresten?

Også fra rundt 200.

Jeg vil nok ettersted midt på. Det er litt der. Det er 60 på demokratiindeksten.

Det er rett bak ungaren som vi ser på ungaren som er landet i et demokratisk trubbel.

Men har likevel i verden sammenheng på over halvdelen.

Så det blir katakulisert som så kalt flåd demokrosi.

Så det er mye som er bak også den amerikanske publikk.

Så mange foran.

9.50 foran.

Språk.

Det blir spansk.

Det blir spansk. Er det en egen typ av spansk?

Eller jeg har hørt at det er slutt.

De prater veldig fort.

Er det noe sånn?

Ja. Det gjør jo det.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Den dominikanske republikk del 1 med Jørgen Sørliie Yri

Ja.
Fortre enn spennende ordene.
Nå er jo ikke en morsmål spanskbruk.
Men jeg vil nok si at demokratene er prate fort.
De gutter masse enninger.
Og den er en veldig tydelig markant dialekt.
Eller skal vi si variant av spansk.
Men man hører ganske middelbart at en person er foran den de ganske publikk.
Jeg påstår jo at det er sånn man skal sagt spansk.
Det er muligens noe farga av egne farg.
Det er som alle land, så har også den dominikanske publikk
en tops med høyre enn de andre topsene.
Og vet du hva den heter over høyden der?
Ja, på den første.
Piccolo Arte.
Det er helt riktig.
Vet du hva høyden er? Nå er det en trend.
La oss si at den er høyre enn galtpigen.
Ja, det er det.
Og det slipper vi litt sånn...
Arte.
Den er 3.098 meter over havet.
Ikke sant.
Og det er en ganske solid top til å være på en øy.
Ikke det høyda.
Små øyne i kajben, tror jeg.
Men man kunne si at det er bra.
Det er så kjempebra.
Ja, dødsbra.
Og...
Den heter jo Picotrochio.
Etter diktatorn.
Og god gamle trochio han skal innom.
Han skal innom, så du kan bare kort si at det står jo i diktatornboka.
At alt det største og flotteste i landet må ha båret ditt navn.
Sånn Kovetstad og mynteenhet.
Eller så måtte det være at du må finne...
finne, liksom, de setter ditt preg på 10.
Det var jo veldig gøy da.
Hva sa han skifte han til Nur Sultan, som hovedsaden...
til fornene til denne avgående diktatorn?
Har du skifte tilbake en annen?
Ja, og det skifte han tilbake til landsfaderen Duarte.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Den dominikanske republikk del 1 med Jørgen Sørliie Yri

Duarte, så det er en annen.
Det er mer garasjen som du har fått her nå.
Ja, det er vel mer noe...
Det er i hvert fall en mer sånn, skulle si, ukontroversiell figure.
Ja, skjønner.
Høyt elsket og så videre.
Det er jo hva jeg har med lavsepunktet.
Her er det avinteresse, synes jeg.
Det er lago en rikwio.
Ja, det er så nært at det er godtart.
Det er altså 45 meter under havet, minne damer og herrer.
Vi har et ganske dypt punkt under havet på en øy.
I Karibi, altså, der Karibas lavsepunkt by far, selvfølgelig.
Ja.
Og hva betyr det i øygen?
Jo, det betyr at den domen i Kanske Republik er den øynasjonen med det laveste punktet i hele verden, ikke?
Ja, så dette må jeg tro det er på.
Jeg tror det er det.
Ja, dette er godtart.
Her er det nå. Jeg er jo ekspert på øye.
Det har jeg lest, jeg viser.
Fantastisk.
Så dette må vi kunne gode til her og nå.
Det jeg også har funnet en verdensrekord til her, og det er at kysten rundt lago en rikwio er da det laveste landpunkte på en osianisk øy.
Da er det verdensrekord der.
Ja, da har vi en verdensrekord.
Og gjerne kjenner inn, hvis det er noen som har noen bedre.
Nå har ikke jeg funnet en liste eller noen ting over dette.
Jeg har bare leit av, leit av, leit av.
Ikke klart å finne noe å lavere.
Det er veldig greit.
Og du sendte jo meg, du sendte en mail her i forkant hvor du skrev at du hadde, du tror at du kunne ha funnet en verdensrekord.
Ja, det er denne.
Og jeg brukte mye tid på gruble.
Ja.
De sier alle dager hva er, hvorfor vet han dette, og så vet ikke jeg det.
Ja, det må jo bli best der da.
Ja, det var litt irriterende, men jeg ble jo veldig glad.
Ja.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Den dominikanske republikk del 1 med Jørgen Sørliie Yri

Det var kjøpegøy.
Nei, det begynner en sånn osianisk øy.
Jeg kan noe man sier.
Det er litt som å vinne.
Det er litt som å ha, hvor fort kan man gå på ski en viss distans.
Det er litt den type verdensrekord.
Ja, du begynner ikke de verdensrekordene.
Eller tenk at det er samme interesse.
Ja, samme innsjø er for øvrige landets største.
Og karibias største innsjø.
Altså, jeg er bare rennig med faktet her.
Fantastisk.
Og hva har ofte store innsjøer i øygen?
Jo, de har også øyer i seg igjen.
Og lago Enriquillo har tre øyer, og alle de befinner seg da i sin helt under havsoverflate, som jo igjen er i dag til da.
Det er veldig gøy.
Og så er det noe som er helt sinnsyt med Enriquillo, som er noe ingen forstår helt, som er forskerne forstår de ikke, observatørene forstår de ikke.
Det er at den vokser.
Og den vokser uforklarelig mye.
Altså, sammen gjelder en innsjø på haitiske side som har noe av de samme greiene.
Det er samme ganske mye i løpet av en tiårsperiodet på 2000-tallet.
Så steg altså vannet her på over ti meter.
Det er utrolig mye,
og man finner oss som regel en god grunn da, men de gjør man ikke her.
Og dette gjør at folk blir fordrevet av de som bor langs kysten.
100.000 somnesker står i fare for å ramme den her uforklarelige sjøveksen her.
Og har du noe erfaring, har du sett hvert der jeg sett også?
Ja, ja, ja.
Altså, det er kjemperat.
Det er utrolig.
Hvor kommer det vannet fra? Kommer det ned fra der?
Ja, du spør.
Altså, jeg må bare anta det.
Men...
Det er ikke veldig segt her, ord.
At noen har lagt i den haitier, har lagt i den slange.
Ja, men det er veldig rart om vi har lagt på begge sider.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Den dominikanske republikk del 1 med Jørgen Sørliie Yri

Ja, for jeg har gjort i haiti også.
Ja, for du har Lake of Swag på haitisk sida,
så har du lagt en rakidje på dem du kan skide, ikke sant?
Og de ligger nok så nær hverandre ved grensene.
Og den lille grensebyen der heter Himani og er en sånn utpost.
Lige mellom de tore?
Ja, legger midt mellom de tore.
Ja, det kan du si.
Og det som hører med til store også her,
det er hovedfartsåren mellom Santo Domingo
og Polo Prens, som er den haitiske hovedstaden.
Så det er...
Den går mellom deg?
Den går akkurat deg.
Sånn at det er...
Altså, nå er det for eksempel nå, da.
Nå er det urolig tider på haiti.
Og havnena har i større eller mindre grad vært stengt i perioder.
Da kommer veldig mye transport inn på Dominikansk sida
og fraktes på lastebil over til haiti.
Men det er også i ordinære tider
masse tungt transport, veldig trafikkert vei.
Og så, det den grense er da for at når du tenker,
det her er en hovedfartsåren mellom to hovedsteder
på en øys og dette deler i,
så kunne man jo i en annen verden tenkt seg at
det da holder de sikkert en...
Da lønner det seg å holde den fin.
Ja.
Døtt den.
Men sånn som jeg legger opp, så ville det være rart om det var til øy.
Det er ikke det, da.
Den er en sånn kjære vei,
fordi at de blir ødelagt hele tiden blant annet av
det vannene som stiger.
Første gang jeg kristet en grense av er i 2008,
som begynner å bli norske nå.
Og da gjør man jo sånn at man gjør
på en grense du går ut og du blir...
Ja, leverer inn baggen til inspeksjon og alt det der.
Poenget var at vi gjorde det i et stort, nok sånn nytt bygg.
Og så var vi tilbake der, var det tre år senere, da.
En kompis var der på...

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Den dominikanske republikk del 1 med Jørgen Sørliie Yri

Og så skulle vi ut, og i den lagene i Rikio er det krokodiller.

Ja.

For meg er det jo litt interessant, så vi skulle ut på kvelden, tenkte vi da å gå på...

Vi kaldte det krokodilli,

men vi skulle ikke knette krokodiller, vi skulle prøve å se dem.

Slik på dem ut til rettere fanget av dem.

Nei, vi hadde nok ikke tenkt å fange dem.

Vi hadde noe å holde dem opp og vei dem,

og så krokodiller vi til.

Ja, ja, ja.

Kun det, det er sånn som man gjør.

Og så stod vi å se serien og sånn trekantere i taket.

Så begynte vi å orientere oss.

Det var jo blitt mørkt, da.

Trekantere i taket?

Nei, så i trekantere opp av vannene i beklager.

Men så skjønner jeg at det var tak.

Altså, det vi så...

Hus tak, hus tak.

Så vannet hadde steget da fra 2008, så orienterte vi oss litt på kvelden.

Vi avblåste krokodilliakta, for da ble det litt skum, slags stoffe, noen av oss.

Hadde du slutten så vengen krokodillere,

og til slutten så begynte vi å tenke, det var hva å gjøre hvis vi finner.

Så vi fisket ikke finne noe krokodiller vi.

Nei, det skal du ikke.

Og da begynte vi å...

Nå neste dag, da vi kom tilbake i solhuset der,

og så at du verden, det var der vi sjekker inn bagasjen vår,

hver gang vi krysset.

Nå ligger det under vann.

Det var det huset som det gjelde.

Det var det huset for å lette ut ligge.

Ja, og...

Wow.

Og det var ikke så dramatisk for oss.

Det har ingenting å si for oss,

men det forteller litt om hvor fort det går.

Hvis den 12. stasjonen var under vann,

så det var jo erstatt av en sånn...

et bord under et...

en sånn presentning i sola,

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Den dominikanske republikk del 1 med Jørgen Sørliie Yri

der de satte stakkarsfunksjonærene og stekte hele dagen.
Og det var jo bare grensa.
Og så har du jo det, alle de som bor rundt.
Vi var...
Det er svært sjø dette her.
Det er svært sjø.
Det er masser av jordbruk.
Det er en små samfunn, ikke sant?
Så de har flyttet hele bordsetninger.
Høy opp i heiden.
De brukte masse penger på det.
Ingen vet.
Ingen kan forutsere hvor når dette kommer til å stoppe.
Nei, det er vanskelig for å starte.
Det er en snedig...
En snedig verden.
En sånn så kalt anomalie i verden.
Det er jo sånn at den haitiske leke,
altså vei,
den har jo da vokst seg over grensa
til en amerikansk republik nå.
Og da har vi den blitt en slags smugelig rute
som er mulig å ta med robot og kano og sånt, selvfølgelig.
Og det som smugelig mest vet hva det er
hvilken var det som smugelig mest over å ta iti.
Ja.
Jeg gjorde det.
Jeg har aldri sett noe, så jeg har aldri hørt noe, så det har vært det.
Nei, men jeg jetter at vi skal ha noe til kull.
Det skal ikke ha kull til kull.
Jeg slutter ingenting ned, så...
Nei, altså, smugler du køl?
Ja.
Det er altså du...
Det er kølemangere, for det er ikke treer på å ta iti, det er det andre.
Altså, det er i hvert fall ferrende bordeværet.
Ja, det er det i hvert fall.
Det er en stor avskåring der.
Det er til matlaging rett slett.
I stedet for gas og elektrisitet, så bruker man køl.
Og det lages i skreven, da, ikke sant? I ulovlig.
Men organisert...
Jeg slik at jeg ikke trenger det.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Den dominikanske republikk del 1 med Jørgen Sørliie Yri

Jeg synes det er bra. Jeg ser skjønner at jeg trenger det.
Jeg bare skjønner hvorfor du må smugle det.
Hvorfor det er liksom noe man...
Det handler litt om at det er i grensommelodene.
Og ikke minst akkurat i en grense, så er det ekstremt galt på heitisk side.
Sammenliggende meg på Dominikansk.
Jeg vil alle sette bildene, eller de som ikke har sette meg i gulden,
da hvor man kan se på hvor grensommelodene domrer på heitig går.
Veldig tydelig.
Det ser du veldig tydelig, og noe handler jo absolutt om avskåring.
Selv om det skal si at det finnes en del rapporter om at den avskåringen
på heitisk side har blitt...
Minsket.
Den har minsket.
Ja, og det er bra, men den var heller aldri så omfattende
som den har blitt ramstilt.
Nett og flere. Det her sleit jeg veldig med har gitt i researchen min,
og finne godt fakta på seg enten på det jeg tror de fleste rapporterer,
som har vært av varje 98% av avskåringen.
Det stemmer ikke.
Man må også ha flere stemmer som snakker mot det.
Jeg klarte ikke å finne ordentlig.
Det er ingen som bestrider at avskåringen er et problem der.
Absolutt ikke.
Så det er et problem, og det er en færdig snakke av avskåringen.
Det er det man skader i verden.
Ja, ja.
Og det er alvorlig problem der og så videre, men det er ikke sånn at det ikke finnes
nesten ikke skog igjen deg.
Det er trefett.
Det er jo bra, da.
Men så denne smuglinga er jo da.
Det er sikkert som leielempes på lastebiler, det kjøres til marketer rundt og kring.
Og de gjør det inn i IT også.
Man producerer, kører det enkelt, og overalt der er det finn skog.
Men det er en smuglervare.
Man ikke kanskje...
Ikke før du ser det, da ser aldri noen som kommer sånn her.
Volvo sjuferde i station sånn, full av køret over Svinnsunden, Brødelei.
Nei, det er nok ikke så vanlig, det.
Lengste er det vi bare tar i.
Det er Jakke Del Nort.
Er det den? Den er 296 kilometer lang, hilspann i åras nest lengste er.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Den dominikanske republikk del 1 med Jørgen Sørliie Yri

Det som er interessant på den er at da Kolombus så den første gang, så kaldte den for Rio de Oro, fordi han fanns mye gulden.

Andre gang kom til Elva, så skjønnte den ikke at det var samme sted.

Så da døpten til Rio de Las Canias,

for den hadde sukkerøret, som vokste langs Elvebereden.

Så den hadde fått to navn av Kolombus,

og nå heter den ingenandelen.

Nei.

Flagget, det kan du kanskje beskrive for oss.

Det er rett vitt og blått.

Ja, veldig godt beskrivet.

Ja.

Tusen takk.

Men det er nok mulig å si noe mer om det.

Det er en logo, og det er meg innre med at jeg har sett det flagget så mange ganger, men jeg lurar på meg kanskje å sende den tilbake til deg.

Ja, så er et blått felt øverste venstre.

Akkurat.

Og nedeste høyre, altså sånn, ikke sant, sånn kryss.

Ja, det går nå på en måte,

og så er det en måte rødt felt øverste høyre og nedeste venstre.

Og dette er et avskilt av et vitt symmetriske kors i mitten.

Altså ikke sånn som en norske som har sjøvet litt det sige.

Det er som en plussteine, da.

Så er det et av sex land som har et symmetriske kors, det har vært å merke seg.

Eller det har kanskje ikke vært å merke seg, hvis du ikke er veldig nørd, da.

Men siden du som høyre på deg.

Det er uvært å merke seg.

Viksilologer vil jo få vand i munnen, da, hva tenker du på dette her?

Så i mitten er det et deilig komplisert open troll

til alle dere her aldrikere som også høyre på,

som da har Laurberg og Palmablad og Spyd og banne med nasjonale motto og banne med navende på landet.

Og de er da dermed et av bare tre land,

med både navende på landet og motto i flaggesitt.

Men vi blir veldig nørdete der.

Nå skal du få enda med nørdete.

For ikke vinst, så er det altså et liten bibel.

Bitte, lite, liten bibel inn i flagget der.

Og det gjør dum rep til eneste landet med et bilde av bibelen i flaggesitt.

Og det er også det eneste landet som har bildet av bibelen oppslott

i Johannes Evangelis 8. kapitel 3. andre vers.

Og der står det, Jørgen.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Den dominikanske republikk del 1 med Jørgen Sørliie Yri

Jeg vet ikke.

Så han etten skal sette deg frister, eller har du ikke lyst til å utnå det?

Da!

Den kan jeg ikke.

Vi er ferdig med fakta, voksen.

Fiske dan, oss kan gjenn, vi skal se noe

Rest i oppgangst opp om vi har noe så.

Sånn gehørt, firs streamer,

synes jeg at vi er nødt til høyre.

Denn alle under 28 sparen med den telekom magenta mobiliangtarifen består 50% og bekommet nok 10 gigabyte on top.

Ukas annomsøer er nøys mobil,

og de har svaret på denne evige gåten som mennesker har spurt seg selv i årevis.

Hvor får det mest mobil data for penger?

Helligvis er den desperat i akten på kunnskap nå endelig over,

for i aften postens kåring fra 10 januar 2023,

kontemporære gradet her,

så var testvinneren nøys mobil med 12 gigabyte data til 200 kroner.

Nøys mobil gir mest data for 200 spenn.

Det er ikke så allverst betang på hvordan verden har blitt,

og når ting rundt der blir dyrre for hver eneste dag, så er det fint.

Og vite at man er de mindste der kan spare inn på mobildataen.

Det er et del som ikke er deg som elsker å kaste bort penger på mobildata for å vise at du er en vetfyr.

Du er sikkert den samme typen som kastesettbunker lufta

og har gullblakte følge på kjære av deg,

men om du foretrekker litt sunnere, smarter økonomi,

så har nøys mobil abonnemange for deg.

Og om du nå skuler misstengsamt ut i lufta,

føler jeg at dette her er for godt å være sant.

Her er noe muffens, liksom.

Ja, skal du bare prøve nøys mobil gratis i en mån til?

Helt uten begynning. Ikke sånn så får du sjekke alle ut.

Så gå inn på nøys mobil.no, last ned appen,

velg deg ut abonnemange som du har lyst på,

og legg til koden 1-2-3.

1-2-3 er børsdag 23. juni.

Dere husker også å sende meg litt gaver.

Så er det jo for at det er over 2-2-3.

Men 1-2-3 betal med VIPs, og så er du i gang.

Og tilbudet gjelder helt til 31. mars.

Det er ikke noe hastvekkelig å gjøre noe å repasse det.

Eller gjør det nå med en gang. Skjø!

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Den dominikanske republikk del 1 med Jørgen Sørliie Yri

Dere husker å sende meg litt gaver.
Hvis vi gjør noe som gjelder,
legger vi seg selv opp.
Hvis vi ganser om vi har noe så.
Du, vi har jo ofte behov for å snakke litt om historien til et land.
Det er ikke å gå i hvert fall noen punkter.
Vi trenger å gå helt sånn vilt veit seg her.
Vi kan gjøre det veldig kort.
Kolomihistorie.
Europeisk fordeling av territorie.
Kolombus kom rett og lett.
Ja, kolombus kom.
Det har forståendtt hur folket har vært.
Treino Arauak.
Folket, var det det?
Ja.
Det har vi hørt om vi har dit episode nå, det er det.
Nettopp.
Og de forstående ganske fort.
Jeg ble delt som resultat av kriging i Europa i 2016.
Napoleonet? Nei, det var før det.
Nei, dette må ha vært før ham, ja.
Det var før ham.
For det var jo i 1697.
Og den har vært forhandlet om utrolig mange ganger.
Og den har vært påvirket forholdet til USA i nyere tid.
Og USA er også i periodet kontrollert.
Men først og fremst har det vært en europeisk grense.
Det er hvor fransk mennet etablerer seg på Vestia,
det som i dag er i Haiti.
Spanjolen er på Østria, det som i dag er en dominikansker publikk.
Og de ble da selv stendig i 1844, tror jeg.
Ja.
Det har vært invadert av Haiti.
Det var det mye. Vi kan høre Haiti-personen.
Han overtir, holdt av og sier, og det var mye.
To typer, det var en konger der, og det var mye grei.
Den historie både mellom landet og å være for seg i de to landet er...
Det er blodig.
Det er veldig blodig.
Det som har vært å merke seg er at Haiti avskaffer slavriet
som den første nasjonen i verden.
Tira atnøydett.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Den dominikanske republikk del 1 med Jørgen Sørliie Yri

Yes, helt riktig.

Og de avskaffer det også på hele øya.

Ja, og de gjorde det. De fikk med seg.

Det er nok litt underkommunisert i dominikanske historiefortelling, for det handler mer om at fienden har Haiti invadert til dem, som også er en måte man kan fortelle denne historien på, som eller ikke er helt feil.

Ikke sant.

Men hvis vi skal gjøre det sånn...

Hvorfor finnes det to øya der?

Jo, det er koloniseret på ulike tidspunkt.

Deretter, fordelt mellom to europeiske land.

Og så gjenn fri jordet viser territorierne seg og skapte sine egne nasjoner.

Ja, vet du hva det er?

To nasjoner på en øy.

Det ser man ikke overallt faktisk.

Nei.

Og så kan vi da hoppe til 1930-er, for da var det en spettet trokio, som vi har så vitt begynt å tenke litt på, som Joks har sett en makta der, blodig diktatorisk, sterkt anti-Haitisk selvfølgelig.

Det skal man jo gjerne være...

Det er noe ærkefiendere i som pågår over de to landene.

Gjennomførte da,

den mest berømt forhørende til denne persillemassakeren i 1937, kjenner du til den?

Den kjenner jeg absolutt til.

Ja.

For det er altså...

Du kan forklare litt hva det går ut på.

Alle landene har jo en fortelning om hvem vi er, hvor vi kommer fra oss.

Hva er det som kjenner tegner oss?

Og hans måte å gjøre det på, eller hans folk måte å gjøre det på, har blitt karakterisert ofte som om at det handler like om å sette opp et speil, at vi er hvertfall ikke...

Vi er det motsatt av det.

Ja, OK.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Den dominikanske republikk del 1 med Jørgen Sørliie Yri

De er svarte, vi er hvite.
De er afrikanske, vi er europeiske,
vi er kristne, de er barbaeriske.
Ja, og så videre.
Og den grensa gikk mellom Haiti og Dominikansk?
Helt riktig.
Og så var det jo ulike...
Det er maktpolitikk, for å posisjonere seg selv,
eller for å bare etablere grensa også.
Og det hadde vært lange forhandlinger hit og dit,
og det var nok sånn på den tiden
også fersk siste avtale, grensaftale,
som skulle konsolideres.
Og så var det anklager om kveegdyverier
inne på Dominikansk sida grensa,
som høyre liksom kommer i filmet utaktig.
Det kan sikkert ha stemt.
Befor å bremsle litt,
det er litt som flytende bor folk bor,
noen Dominikaner bor på Haiti sida,
Haiti bor på Dominikansk sida, på en måte.
Det er veldig viktig på eng faktisk,
at den grensa var jo ikke...
Det er litt flytende.
Den var flytende, det er akkurat det.
Og derfor så var det et ønske om å etablere den,
og så skal jeg si, konsolidere den,
bygge opp her, nå er du i Dominikansk Republik.
Og de gikk forferdelig brutalt til verkstad,
gjennom Trohejo og en sentutsoldater,
og etter hvert også i ulike grad,
var civilbefolkningen med på det her,
i grensommerådnet.
Sånn at et ukjent antal Haitiere ble drept i løpet av oktober 1937.
Jeg har aldri sett lavere en 8 000,
og alltid sett høyre en 30 000.
Så det er mest sannsynlig,
men det betyr jo ikke noen anklager i svar her i mitt,
men at du har helt rett.
Alle anslag er... La oss si at det laveste anslaget ligger på rundt 8 000,
som er jo et forferdelig høyt tall,
og så fortsetter det videre oppover,
og det er jo ikke så mye dokumentasjon fra det her.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Den dominikanske republikk del 1 med Jørgen Sørliie Yri

Fordi at det burde inn å ha 10 000 og tilst.
Altså det var jo tredvetall blant veldig mange,
primært veldig fattige mennesker.
Det var ikke sånn som alle filmet dette her.
Nei, ikke sant, det var ikke så stor filmer,
og heller ingen reportere til stedet.
Og på Dominikansk siden var det et diktatur
som på ingen måte var interessert i å skrive om det her.
Og på heitisk siden må du huske på at det var heitisk fattig folk,
primært, det var ikke sånn at alle vars lampene blinket med en gang.
Det tok litt tid før det ble en sak,
men du ser rapporter fra grensestasjonen da,
at det begynner å dukke opp folk med veldig mange mertsende skader,
mange kutt skader, de flykter, de er helt fortvila,
de er helt i oppløsning og forteller om det samme.
Etter hvert som det er folk stadig flere,
så begynner diplomatutsendingen og de har rapporteret hjem.
Du ser hvordan det sakte begynner å bli tydelig for folk,
at her har det forgåret eller har forgått noe helt forferdelig.
Hva er det som har skjedd?
Hva er det som har skjedd?
Det som har skjedd er at ved hjelp av Marsete,
ved hjelp av rifler, så har tusenvis av heiteret bare blitt slakta ned.
Som da befunnet seg på Dominikansk siden.
Den helt ny etablerte Dominikansk siden av grænset av utdrucket.
Veldig mange av dem hadde du en form for arbeid der,
at noen kom for å selge på veldig mange jobber på en plantasje,
eller om de jobber hjem og snon,
eller om de var et slett bosatt der i grønnsområdene som mange var,
og ble drevet ut av byrådene,
og mange av dem flykter jo over til Haiti for å komme seg til righet.
Og veldig mange rakke var aldri det å bli reglerett slakta ned.
Så det var jo et massaker.
Så er jo det en måte av det som har gjort denne,
eller gitt navnet sitt, persille-massakeren.
Så det handler bare om måten man skulle finne ut om noen var haitiske,
eller Dominikanske på? Hvordan var det gjort det?
Nei, du har det spanske ord Berre Hill.
Som betyr persille?
Som betyr persille, ja.
Og haitisk kreol, som er språket i snakket der,
det stemmer, eller det har en kobling til fransk,
og dermed så er det en æren,

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Den dominikanske republikk del 1 med Jørgen Sørliie Yri

det er jo da en sånn ferdske, eller noe lignende.
Det vil si at typisk så vil often haitir ha større vanskeligheter med å uthalle ær, sånn at det desis ble gjort, bare at soldaten blant annet gikk og sa, de Berre Hill, si persille, si persille, for det er si persille.
Folk gjorde det, og hvis du sa det som en Dominikanske, skulle det gå, og skal redde ut, så var det kjørt.
Og i hvor stor utstrekning, det er sant eller ikke, det er litt vanskelig å si helt sikkert, men det er i hvert fall det, den er kjent for det, og det er i hvert fall ikke litt de bønka, det er ikke sånn at...
Du løper til å leste at det var noe som hadde med seg persillekvaster, så skulle du si det var litt ær nå?
Ja, det er sikkert også mulig.
Og det var jo bare bare risken, en masaker, at det er på en måte...
Det kan jo sikkert ha skjedd.
Ja, det er...
Jeg tviler ikke på at det kan være sånn.
Det er ikke helt utrolig.
Ja, det lever jo på en måte i veldig stert, i minne langs grensene.
Det skal ikke gå alt for nøy inn på han, tror jeg jo, men det sier jo noe om hva slags kar vi har med å gjøre her.
Dette vil jo ikke en vanlig norsk statsminister, for eksempel, lort.
Nei, det vil jo ikke si om han var helt kort.
Det er jo at han er og var kjent sånn en av de mest brutale diktatorne Latineverkere har sett, og det sitter han ganske høyt opp i verden.
Ja, jeg leser også akkurat det, og da tenkte jeg, OK.
Da begynner vi å bli alvorlig.
Og han styrte til 1961.
Da slutte han å styrre, fordi han ble rett snik drept av en av sine egne, i en bil i 1961.
Og da, etter jeg ble, det var alt en ny venstre orientert præsident, slett Johan Bors.
Så han var den første demokratiske valtrepræsidenten.
Og han fikk jo sitte helt til amerikanerne styrte han.
Fordi var jeg så forløret for at dette skulle bli venstre vidde, at det skulle bli et nytt kuba.
Det gikk noen månter fort, hvor han fikk sitte.
Ja, det var litt, de så litt med bekymring på det fra det store rike nord.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Den dominikanske republikk del 1 med Jørgen Sørliie Yri

Så da USA dro ut inn, så var det altså, et spettet Joaquin Bellaguer. Bellaguer.

Bellaguer, som da ble insatt i 1966.

Han var ganske knallere nå, ikke ikkje helt.

Han var en av noen menneskerhetsbrudd og så videre.

Da var det vel også snakk om noen 10-15 000 mennesker som ble drept før han likt av en.

Han gikk av i 1978.

Og så gjorde han selvfølgelig, som man skulle tro var vanskelig, å gjøre comeback med en sånn historikken.

Ikke noe problem for han, han satt igjen fra 1986 til 1996.

Og så etter det så er vel en måte, ja, jeg vet ikke,

vi skal gå i detaljer på dette,

men det var altså to karer som da vi hadde sånne en trokio og han Bellaguer, da som Bellaguer.

Bellaguer.

Bellaguer!

Sånn slømminger der, og så står der nå da, politisk.

Med det bakteppe som vi har lagt nå, så er det jo noe helt annet i dag.

Det er det.

Ja, ja, absolutt.

Altså, det er veldig mange ting man kan kritisere alle landet for oss, som domen i ganske republik.

Ja, ja.

Men altså, når vi sammenligner med Bellaguer

og med trokio, så er det klart at det har skjedd veldig mange ting.

Det er en helt...

Altså, ytteringsfrihet er reelt.

Kritikeregeringen har foregått kontinuelig hele tiden,

og du kan si hva du vil, uavhengig av hva man måtte tenke om det regime som er der i dag.

Og så må man si at det har gått veldig langt fra Bellaguer og trokio sin tid.

Ja, men det er jo godt å høre.

Ja, det er veldig...

Altså, jeg, første gang jeg var der, så satt jo Bellaguer fortsatt som president.

Den sier det, ja.

Ja, det var jeg da.

Så det var før 1996, da?

Ja, men jeg kan være da kommet 1994.

Ja, exakt.

Og da var han fortsatt president, og det vi synes det var veldig fascinerende.

Da var jeg 18 år og ikke sånn super-upptatt av hverken politikk eller historie eller...

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Den dominikanske republikk del 1 med Jørgen Sørliie Yri

Ja, jeg var 18, hvis ikke om han.

Nei, men det er jo ikke jeg eller.

Det er jo ikke jeg eller, før jeg kom dit.

Så jeg bare synes det var kjempeksotisk at det var en sånn...

Hva er det som knapt kunne se eller høre?

Men som alle snakker om var...

Han var så veldig dårlig.

Han var jo veldig gammel mann.

Ja, var det?

Ja, så Bellaguer var jo rådgiver og historie, jo.

Alle redde tilbake på tredjeuttallet.

Off!

Pødre!

Nei, vaks!

De var vei!

Han levde hele...

Hele gjennom hele domene i kanskje politikk historie som har vært i livet.

Helt fra Kolumbus.

Helt fra Kolumbus, ja.

Han var så...

Gammel å klamre seg til makta, og vi hadde hørt at 94. da han vant, så var det juks.

Ja, han vandet.

Derfor gikk han med på å bare sitte to år til nyvalget skulle utstredes stad.

Det er herlig, jeg sa.

Ja, og det er husket jeg til to år av pris.

Ja, jeg tar to år nå, kom igjen.

Og så avryner jeg det greien her.

Og så går jeg til ferdige utdøra.

Ja.

Og han gjorde jo det, eller han gikk til ferdige utdøra, men han på en måte...

Men han er jo veldig høyt respektert hos de som elsker ham, som er veldig mange.

Og også veldig...

For hatt.

For hatt er det et ganske...

Ja.

Blant veldig mange.

Men det er absolutt ikke sånn at alle er enige om at han er veldig fælt.

Det er veldig mange som vil si at han er en av våre store tenker og en av de som gjør oss til den staten vi er i dag.

Det er ikke noe vanskelig å finne eksempel på rare eller klanderverde i presidentstyper som...

Jeg elsket å feil av en.

Men ok, en ting jeg lurer litt på for at vi skal ikke gå dyper i det, men jeg lurer på Kolombus.

Hva er hans standing?

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Den dominikanske republikk del 1 med Jørgen Sørliie Yri

Jeg vil gi deg en tredeling.

Så man skal ikke gå inn.

Det synes jeg er bra.

Ja, et tredeling er fint.

Første, det er det vi kaller firelyktdelen.

Det handler om at til 500-års markeringen av hans ankomst til Amerika.

1992.

1992.

Så vi hadde bygget et enormt kors i Santo Domingo til minne om Kolombus-ankomst.

Det var på størrelsen mellom fotballbanene i Leningde og typ 30 meter høyt.

Enormt i betong, som heter Faroakolon, som betyr et eller annet kolombus i et fyrhus eller en lengde.

Og som var kledd på omrisse av korset på taket, enorme lykter som pekte mot himlen.

Så du skulle kunne se et kors som lyset på himlen.

Et liggende kors som dermed avtegnet seg på himlen.

Wow, som Batman-symbolet.

Ja, på en måte.

Og samtidig, det er veldig ulikt.

For det er kolombus han elsker kors.

Og så er det en veldig diskre henvisning til det religiøres aspektet i koloniseringen.

Du har på en måte den biten av virkeligheten.

Ja, ja, ja.

Så det er en segmentet, og så vil jeg si at du har med.

Segmentet som er kolombus er bare ikke relle.

De er forholdelse. De fleste trekker er så opptatt av dem.

Det er det.

Det er en del av olavtrygg. Det er ikke så mange som går i Norge.

Det er mer med å slaggabe ut og gutte.

Lansloven. På to år utenallet.

Ja, men han liker.

Ja, så det der vil du heise vlogget dit.

Så den siste kolonne her blant kolombussyne, det handler om avkolonisering.

Det handler ikke om hva han gjorde, for han forliste på nordkysten av det som i dag er demokratiske ulik og haiti.

Og gikk til land, eller kom seg til land der, og satt gjøre om hverakresten til en liten skur, liksom, og kaldte Leisabela etter Skipe.

Og der med Wipse var den første europeiske boosettning i gang.

Er det sånn sant at du menger å starte?

Nei, det var på nordkysten.

Det hadde vært gøy, da.

Ja, det hadde vært gøy.

Men det startet litt senere, at broernens bygget nå slott ned på nordøstkysten.

Det er jo sant til broeren til Kristoffer.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Den dominikanske republikk del 1 med Jørgen Sørliie Yri

Ja, han er ikke så kjent.

Nei, han er ikke det.

Nå så husker jeg ikke hva han heter i gang.

Det ser du, som går det med en lillebror.

Kanskje han en storbror, ikke sant?

Valkinnus var sikkert.

Jeg tror ikke det.

Nei, jeg tror ikke det var det.

Men for dem som er opptatt av kolonisering som tema,

så er han et symbol på oppstarten til hele europeiske koloniseringer av Amerika.

Og da er han selvfølgelig, representerer han alt det vi vet fullt.

Overgrept, tortur, ideer om hvit, overmakt og religiøs, fanatisme som spreder.

Alt det der associeres jo da med ham, naturligvis, sånn naturlig nok da ikke er en helte tvert imot.

Sånn at det vil være min oppsøving av det.

Du har de som bygger fyldøkten klam, og sånn der på denne,

så er det de som ikke egentlig virker som i åmmand.

Og så har du en av koloniseringsbitten,

hvor han er en virkelig, antihelt annet skurk.

Ok, men fint.

Så nå er vi altså der.

Vi er i 2023 der Louis Abinader, tror jeg, etter, som er chef.

Det er foranløst Fattilanden, storkløft med en fattig rike.

Men ikke etter annen i den dyrpeste krise kanskje.

Det er litt svar omkrent.

Det som jeg snedde der, du har hatt,

jevn økonomisk vekst, noe med en ganske rebellik i parter i år,

i grove trekk, med unntak av noen kriser som er rammer internasjonalt også.

Covid og så videre.

Covid og finanskris som har slått til der også,

men hvor de har ligget helt til overkant,

altså hvis du ser på akrotall da fra deres kralbanken i landet der,

så ligger de over snittet for vekst.

Og det ser du i landet også.

Og det er litt av det vi snakker om innledningsvis,

og at du har alt som beskrev sent på Domingo.

Det beskriver egentlig den økonomiske situasjonen i landet veldig godt,

at du har...

Det er ulikheten som først og fremst er det største problemet der.

Det er ikke tilgjengen på penger.

Det finnes masse penger.

Det er ikke tilgjengen på råvarer og inntekter,

for det finnes det masse av.

Det er fordelinger som er problemet.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Den dominikanske republikk del 1 med Jørgen Sørliie Yri

Noen hadde det tilgjengelig andre.
Ja, og igj så ekstrem grad.
Han ville trekke fra økonomisk vekst som positivt,
og det er det jo selvfølgelig.
Kan du sitte i en kjøp akademikk rett studio på andre siden jeg gjør det,
og si at det er fortsatt dritt mange fattig,
og så sier han at det vet jeg jo,
ikke sant, at det er det og det er det med.
Og med pilene peker så vi tar oppover her.
De gjør det. De peker oppover her.
Hva sier det?
Vi gjør dem det. Du godeste, Jørgen.
Nå sitter vi og skrev oss bort selvfølgelig.
Det har skjedd før her mange ganger,
og jeg pleier å løse det da.
Vi har også laet det som at vi drar hjem,
og så kommer vi tilbake neste uke.
Men i virkeligheten er det bare å sitte ned i kaffe som fortsetter.
Hva tenker du om noe sånt?
Jeg tenker at det er helt topp ut.
Du får ikke en penger for parkeringen på denne plassen.
Det er dritt å parkere, jeg mener det.
Ok, men jeg får jo kaffe.
Det er gratis.
Da tar vi en episode til.
Ta en liten paus nå og kjører tilbake om ei uke.
Du kan løya något som løyger på hver aile om tegne,
kør reddomar og en och g Midhala og s owns syne på veien och styr på veien.
Da tar vi en skalat ut på vien.
Ja jag vil ikke.
Jeg kan ikke løyse og det Make som ein æ spos ganger.
Ja, det er jord etter Mercedes N.
Kiste decisionen.